

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3245/2023. (VI. 2.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.V.37.365/2022/10. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője útján (dr. Hüttl Tivadar ügyvéd) alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában az indítványozó a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.V.37.365/2022/10. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte (a Fővárosi Törvényszék 105.K.704.375/2021/6. sorszámú ítéletére, valamint a NAIH/2020/838/3. számú határozatára is kiterjedően) az Abtv. 43. § (1) bekezdésére figyelemmel. Álláspontja szerint a kifogásolt kúriai döntés sérti az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésében foglalt sajtószabadságot és véleménynyilvánítási szabadságot.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze.
- [4] Az indítványozó egy médiatartalom-szolgáltató (a továbbiakban: felperes), egy gazdasági-üzleti témájú sajtótermék magyarországi kiadója. Ezen sajtóterméknek a nyomtatott változata 2019 januárjában megjelentetett, az 50 leggazdagabb magyart tartalmazó kiadványában (a továbbiakban: Adatkezelés1.) szerepelt a perben nem álló kérelmezők neve, életkoruk, becsült vagyonuk, és a becsült vagyon alapja, valamint az alperes NAIH/2020/838/2. számú határozatának 4. oldalán idézett szócikk. Míg ezen sajtótermék online változatában megjelent a kérelmezők neve, vagyonuk becsült összege, és módosított arcképe, valamint egy mondat szerepelt a kérelmezők érdektségébe tartozó cégcsoport tevékenységéről. Emellett a 2019 decemberében az indítványozó nyomtatott és online kiadványában a legnagyobb magyar családi vállalkozásokat tartalmazó (a továbbiakban: Adatkezelés2.) megjelenésre került a kérelmezők családi neve, az érdektségükbe tartozó cégcsoport neve, annak becsült értéke, központjának városa, a cégcsoport alapításának éve, és az érdekelt generációk száma, valamint az alperes NAIH/2020/838/2. számú határozatának 4-5. oldalain idézett szócikkek jelentek meg. A kérelmezők és a felperes között a kiadványokban megjelent adatkezelés tekintetében több levélváltás történt 2018. augusztus és 2019. november között.
- [5] A kérelmezők tiltakoztak a személyükre vonatkozó adatkezelés ellen a felperesnél az adatok törlését kérve, amit a felperes a kérelmezőknek írt leveleiben nem fogadott el és a kiadványokat publikálta. A kérelmezők az alpereshez 2019. október 31-én benyújtott kérelmük alapján (melyben a nevük, vagyonuk és családnévük szerepeltetéséhez kapcsolódó adatkezelési műveletek, valamint előzetes tájékoztatás elmaradása miatt vizsgálati eljárást, és személyes adataik jogsértő kezelése, valamint a felpereshez intézett tiltakozási és törlési kérelmeik elutasítása miatt) adatvédelmi hatósági eljárást kezdeményeztek, amely alapján az alperes a NAIH/2020/838/2. számú határozatával részben helyt adott a kérelemnek, míg a jogsértés megállapítására irányuló kérelem 2018. május 25. napja előtti rész tekintetében az eljárást megszüntette, mivel erre az időszakra nézve a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016. április 27-i 2016/679 rendelete (a továbbiakban: GDPR) nem volt alkalmazható. Megállapította, hogy a felperes azzal, hogy az Adatkezelés1.-hez és az Adatkezelés2.-höz kapcsolódó adatkezelés kapcsán nem megfelelően végezte el az érdekmérlegelést és a saját, illetve a harmadik fél (nyilvánosság) jogos érdekeiről, valamint ezen kérelmezők érdekeivel való összemérésének eredményéről előzetesen nem tájékoztatta a kérelmezőket, megsértette a GDPR 6. cikk (1) bekezdés *f*) pontját. Megállapította továbbá, hogy a felperes azzal, hogy az Adatkezelés1. és az Adatkezelés2. vonatkozásában nem nyújtott megfelelő tájékoztatást a kérelmezők

részére az adatkezelés valamennyi lényeges körülményéről, valamint a kérelmezők személyes adatok elleni tiltakozáshoz való jogáról, továbbá a tudomására jutott információk ellenére a tiltakozást követően nem bizonyította, hogy az adatkezelést olyan kényszerítő erejű jogos okok indokolják, amelyek elsőbbséget élveznek a kérelmezők érdekeivel, jogaival és szabadságaival szemben, továbbá nem nyújtott tájékoztatást a kérelmezők érintetti joggyakorlásra irányuló kérelmére adott válaszaiban a kérelmezők jogérvényesítési lehetőségeiről, a GDPR több rendelkezését is megsértette.

- [6] A felperest a jogellenes adatkezelés miatt elmarasztalta, utasította továbbá, hogy teljesítse a kérelmezők felé fennálló, az adatkezeléssel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségét, beleértve az érdekmérlegelés során figyelembe vett, a felperes és a kérelmezők oldalán fennálló érdekekről és az érdekmérlegelés eredményéről szóló tájékoztatást, valamint a tiltakozáshoz való jogról és a jogérvényesítési lehetőségekről szóló tájékoztatást. Emellett előírta a jövőbeli felperesi tervezett adatkezelések esetére a jogszabályoknak megfelelő és az adott határozat szerinti érdekmérlegelést, beleértve a tiltakozást követő második, egyedi érdekmérlegelést is. Kötelezte a felperest a hatályos jogszabályoknak és a határozatban foglaltak szerinti előzetes tájékoztatással kapcsolatos gyakorlatának az átalakítására. Elutasította az arra irányuló kérelmet, amely szerint az alperes utasítsa a felperest a kérelmezők adatkezelés elleni tiltakozásra és a személyes adataik törlésére irányuló kérelmei teljesítésére, illetve e kérelmezők személyes adatainak kezelésétől történő végleges eltiltására. A határozat kötelezte a felperest a jogsértések miatt 2 500 000 Ft adatvédelmi bírság megfizetésére.
- [7] A felperesi indítványozó az alperesi határozat bírósági felülvizsgálatát kérte. Az elsőfokú bíróság előzményi döntésében az alperes határozata 1.2. pontjának az adatkezelést indokoló kényszerű jellegű jogos okok felperes általi bizonyításának hiányát és ezért a GDPR 21. cikk (1) bekezdése felperes általi megsértését megállapító rendelkezésrészeit), továbbá a határozat 1.3.2. pontjának a tiltakozást követő második, egyedi érdekmérlegelés végzésére utasító rendelkezésrészt), valamint a határozat 3. pontját megsemmisítette, és az alperest az adatvédelmi bírság vonatkozásában új eljárásra kötelezte, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperes és az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljárta Kúria előzményi végzésében (Kfv.IV.37.351/2021/9. számú, 2021. június 15-én kelt végzés) a korábbi ítéletet hatályon kívül helyezte, és az ügyben eljáró bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróságnak indokolt döntést kell hozni a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítványáról, annak elutasítása esetén pedig határozottan állást kell foglalni az adatkezelés jogalapja tekintetében, és utóbbi esetben a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontjának elfogadása esetén indokolni kell, hogy az e) pont szerinti közérdekűség miatt nem áll fenn az ügyben. A Kúria előírta továbbá, a megismételt eljárásra az alapjogok közötti mérlegelés elvégzését is a sajtószabadság és a személyes adatok védelméhez való jog relációjában, figyelembe véve a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket és a tiltakozásra vonatkozó tényállási elemeket.
- [8] A Fővárosi Törvényszék 105.K.704.375/2021/6. számú ítéletében az alperes határozata 1.2. pontjának az adatkezelést indokoló kényszerítő erejű jogos okok felperes általi bizonyításának hiányát, és ezért a GDPR 21. cikk (1) bekezdésének felperes általi megsértését megállapító rendelkezésrészeit, az 1.3.2. pontjának a tiltakozást követő második, egyedi érdekmérlegelés végzésére utasító rendelkezésrészt, valamint a határozat 3. pontját megsemmisítette, és az alperest az adatvédelmi bírság vonatkozásában új eljárásra kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [9] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes a felülvizsgálati kérelemmel, míg az alperes felülvizsgálati ellenkérelemmel élt. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.V.37.365/2022/10. számú végzése a Fővárosi Törvényszék 105.K.704.375/2021/6. számú ítéletének az alperes határozatát megsemmisítő rendelkezéseit hatályon kívül helyezte, e körben az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. Míg az ítélet keresetet elutasító rendelkezését hatályában fenntartotta. A Kúria végzésének indokolásában – többek között – rámutatott, hogy korábban (Kfv.III.37.978/2021/10. számon) a Fővárosi Törvényszék ítéletét hatályában fenntartó ítéletet hozott az előtte lévő per felperese és az alperes között folyt adatvédelmi közjogi jogvita miatt indult perben, amelyben a felperes 2019 szeptemberében megjelent legnagyobb családi vállalkozásokat és a 2019 decemberében kiadott ötven leggazdagabb magyart tartalmazó kiadványai kapcsán a felperes adatkezelése jogszerűségét vizsgálta. Hivatkozott arra, hogy a fenti ítélettel elbírált per és az előtte lévő per között az ügy érdemét (az adatkezelés jogalapját) érintően a Kúria jogegységi panasz eljárásban hozott Jpe.I.60.002/2021/7. számú határozata [20] bekezdésében rögzített kritériumok alapján ügyszabadság áll fenn. A Kúria az előtte lévő perben nem kívánt eltérni az adatkezelés jogalapját érintően a fentiekben foglaltaktól, az abban foglaltakat maga is osztja.

- [10] A Kúria a konkrét ügyben kiemelte, hogy az adott per tárgya nem általánosságban a sajtó adatkezelési tevékenysége jogszerűségének a vizsgálata volt, hanem kizárólag a felperesi indítványozó által kiadott és a perrel érintett online és nyomtatott kiadványok kapcsán az adatkezelés jogszerűségének, az adatkezelés jogalapjának a vizsgálata. (Ezért nem vizsgálhatta a felperesi indítványozónak a gyorshírei, egyéb oknyomozói munkájával kapcsolatos az adatkezelés jogalapját érintő érveit, illetve más sajtótermékekkel kapcsolatosan az adatkezelésre és a sajtó működési nehézségeire tett állításait.) Hangsúlyozta, hogy a felek közötti jogvita lényege abban állt, hogy a felperesi indítványozónak a per tárgyát képező Adatkezelés1. és Adatkezelés2. tekintetében az adatkezelés jogalapja a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) vagy f) pontja szerint volt megállapítható. A felperesi indítványozó az adatkezelése jogalapját a gazdasági újságírás közérdekű feladatként való minősítése kapcsán tartotta jogszerűnek. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az Smtv. 10. §-át értelmezve helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a sajtó tájékoztatási feladata általában nem alapoz megközérdekű feladatellátási tevékenységet.
- [11] A felperes által hivatkozott alkotmánybírósági határozatokkal összefüggésben kiemelte, hogy azok értelmezése nem arról szól, hogy a felperesi indítványozó tevékenysége jogszabályban meghatározott közérdekű tevékenység, hanem arról ad számot, hogy az kapcsolódik az Alaptörvényben meghatározott tájékoztatáshoz és tájékoztatáshoz fűződő alapjoghoz, ami nem vitatott. Ismételten kiemelte, hogy a GDPR. 6. cikk (1) bekezdés e) pontjában foglalt jogalap alkalmazásához előírt feltételnek való megfelelést „nem lehet általánosságban a sajtó tevékenységére értelmezni, az ügy tárgya nem is általánosságban a gazdasági újságírás adatvédelmi szempontú értékelése, hanem azt mindig konkrétan, az egyes adatkezelés vonatkozásában, az adatkezelés célja figyelembevételével szükséges vizsgálni. A Kúria ezért kizárólag az Adatkezelés1. és az Adatkezelés2. kapcsán született sajtótermékek körében tette vizsgálat tárgyává a felperesi indítványozó adatkezelési tevékenységét. Megítélése szerint az Adatkezelés1 és Adatkezelés2 eredményeként létrejött ún. gazdaglisták készítése, közzététele nem minősül közérdekű feladatnak, így azok jogalapja nem alapítható a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontjára. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság és az alperes helytállóan járt el, amikor a perbeli Adatkezelés1. és Adatkezelés2. tekintetében annak jogalapjaként a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontját fogadta el. A tájékoztatási kötelezettséggel [GDPR 14. cikk (1)-(4) bekezdései, illetve annak kivételei (5) bekezdés] a felülvizsgálattal érintett kiadványok kapcsán nem fogadta el, hogy az előzetes tájékoztatás aránytalanul nagy erőfeszítést igényelne. Többek között hangsúlyozta, hogy a felperes által hivatkozott „romlandó jószág” esete a perbeli kiadványokra a hosszas előkészítő időszakokra is figyelemmel nem értelmezhető.
- [12] A Kúria döntése [hivatkozva a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontjára, valamint a 14. cikk (2) bekezdés b) pontjára] nem fogadta el a felperesi indítványozó által állított, az általa kezelt személyes adat esetében a kötelezően dokumentált egyedi érdekmérlegelés elvégzésének a felperesi működés ellehetetlenítésére vezető következményére való hivatkozást. Hangsúlyozta, hogy a felperesi indítványozónak az egyes jogos érdekek összevetését el kell végeznie, figyelemmel arra, hogy az Alapjogi Charta kiemelten védi a magánélethez való jogot és a személyes adatokat, emellett a GDPR és az Infotv. szintén. Utalt arra is, hogy az adatkezelés alapjául szolgáló jogos érdek esetében az előzetes érdekmérlegelés kötelezettsége nem lehetetleníti el a felperesi indítványozó működését, a megfelelő érdekmérlegelést követően a felperesi indítványozónak lehetősége van a jogszerű adatkezelés végzésére. Utalt a Kúria a jogegységi panasz eljárásban a fentiekben már megjelölt határozatában foglalt, különösen a jogos érdek vizsgálatára vonatkozó megállapításaira. Megállapította, hogy az adott ügyben releváns kérdés, hogy milyen kedvezőtlen és kedvező hatással jár az adatkezelés az érintettek magánszférájára. Az érdekmérlegeléssel összefüggésben hangsúlyozta, hogy az adatkezelőknek kell gondoskodniuk a meghatározott garanciák beépítéséről.
- [13] Meg kell továbbá határozni, hogy miért korlátozza arányosan az adatkezelő vagy harmadik fél jogos érdeke az érintettek jogait. Megállapította, hogy helyes az elsőfokú ítélet azon megállapítása, hogy a jogos érdekek összevetésének a felperesi indítványozó nem tett eleget. Az érdekmérlegelés és erről az érintettek tájékoztatása azt biztosítja, hogy az adatkezelő a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontján alapuló jogos érdekét és az adatkezelés jogalapját megfelelően alátámassza. Hangsúlyozta, hogy a felperesi indítványozót a perrel érintett sajtótermékek elkészítésében a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontjában foglalt jogos érdek megállapításához szükséges érdekmérlegelés nem akadályozza, a sajtószabadság megvalósításához szükséges feladatainak ellátása nem lehetetlenül el, számára aránytalan terhet nem jelenthet, mivel az több hónapos előkészítő munka eredménye.
- [14] Ezt követően kúriai döntés vizsgálta a felperesi indítványozó által állított eljárási jogsértéseket. Rögzítette, hogy a felülvizsgálati tárgyaláson az alperes elismerte, hogy a határozat tévesen tartalmazza a 14. cikk teljeskörű

megsértését, mert a határozat 38. oldal második bekezdésében a francia bekezdésekben felsoroltak tekintetében állapítottak megjogsértést. Továbbá a felperesi indítványozó megalapozottan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása [160] bekezdés ellentétes az ítélet rendelkező részével. Mivel az alperesi határozat önmagában is ellentmondó, e körben és a jogerős ítélet is ellentmondásos, az elsőfokú bíróság e körben sem a tényállás tisztázási, sem az indokolási kötelezettségének nem tett teljes körűen eleget. A Kúria kiemelte, hogy a felperes honlapján található adatvédelmi tájékoztató nem pótolja a GDPR 14. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti tájékoztatást. Ez az érdekmérlegelés körében akkor vehető figyelembe, amennyiben az adatkezelő arra igazolhatóan felhívja az érintettek figyelmét, amire az adott esetben nem került sor.

- [15] Az alperes nem sértette az Ákr.-ben előírt szakszerűségi és a tényállás hivatalból történő tisztázására vonatkozó kötelezettségét az ezzel egyező álláspontja következtében, az elsőfokú bíróság e körben szintén helytálló érdemi álláspontot foglalt el. Míg az alperes határozatának azon megállapításával összefüggésben, mely szerint a felperes gyakorlatilag profilalkotást valósított meg (és ezzel összefüggésben sérült a GDPR 14. cikke), ugyanakkor az elsőfokú bíróság leszögezte, hogy a felperes nem valósított meg profilalkotást, az elsőfokú ítélet rendelkező része a profilalkotással kapcsolatos jogsértést kimondó alperesi rendelkezés megsemmisítéséről nem rendelkezett, a Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét megalapozottnak találta. Ezért megállapította, hogy az elsőfokú ítélet rendelkező része és indokolása közti ellentmondás az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértés. Míg a tiltakozási joggal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség vonatkozásában a Kúria kiemelte, hogy a tájékoztatásnak valamennyi adatkezelés vonatkozásában meg kell történnie, amit egy korábbi kiadvány kapcsán küldött tiltakozó levél nem pótol. A tájékoztatást ugyanis az adott adatkezeléshez, annak célja, jogalapja tekintetében egyedileg, minden esetben meg kell adni.
- [16] Megállapította továbbá, hogy az elsőfokú bíróság iratellenes (abban a vonatkozásban, hogy a felperes nem vitatta az alperesi határozat első kapcsolatfelvételtre vonatkozó megállapításait), továbbá az ítélet indokolása az Adatkezelés1. kapcsán hiányos, amelyekkel megsértette a Kp. 85. § (1) bekezdését, mert a kereseti kérelemben foglaltakat nem merítette ki teljes körűen, továbbá megsértette az ítélet indokolásával (az ítélet teljességével) kapcsolatban támasztott jogszabályi követelményeket. A Kúria az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasító részében rögzítette, hogy az elsőfokú bíróságnak az alperesi határozatnak a GDPR 14. cikke megsértésével összefüggésben tett megállapításai tekintetében tisztáznia kell a jogsértések pontos körét, és valamennyi kereseti kérelemről, az indokolási kötelezettségének teljes körűen eleget téve kell döntést hoznia, úgy, hogy az ítélet rendelkező része és indokolása összhangban legyenek egymással.
- [17] Az indítványozó ezt követően, az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybírósághoz. Nézete szerint a kifogásolt kúriai végzés sérti az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésében biztosított sajtószabadságot. Az indítvány részletesen ismertette az adott pertörténeti tényállást, valamint az alkotmányjogi panasz befogadhatósági feltételei fennállására vonatkozó érvelését. Hangsúlyozta, hogy az alkotmányjogi panasz a kúriai döntésnek a jogerős bírósági rendelkezéseket hatályukban fenntartó rendelkezései alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányul. Indokolása szerint a sajtószabadság alanyként megilleti az az alapvető jog, amely alapján a tájékoztató funkciója ellátása érdekében közérdekű, illetve közérdeklődésre számot tartó cikkek elkészültéhez szükséges kutatómunkát folytasson és ilyen cikkeket jelentessen meg, akkor és oly módon, amikor és ahogyan ő kívánja. A cikkek témájáról és tartalmáról, a közéleti relevanciájú természetes személyekkel kapcsolatos információkat, adatokat is beleértve csakúgy, mint azok megjelenítéséről, annak idejéről és módjáról a szabadságjog alanyának a kompetenciája döntenie. Bár e szabadságjog korlátozható, annak azonban meg kell felelnie az alapjog-korlátozás alaptörvényi követelményeinek.
- [18] Azzal, hogy a kúriai döntés hatályban tartja az indítványozó ellen indított adatvédelmi hatósági eljárásban meghozott, az indítványozót elmarasztaló hatósági határozatot helybenhagyó jogerős ítéletet, a kúriai döntés a sajtószabadság utólagos kontrollját valósítja meg. Nem közvetlenül alakítja a szerkesztői tartalomformálást, azonban az újságírói kutatómunka módját, terjedelmét jelentős korlátozásnak veti alá. A kúriai végzés a sajtószabadságot nem közvetlenül a médiatartalmak megjelentetésével kapcsolatban korlátozza, nem azt állapítja meg, hogy valamilyen információ ne jelenhetett volna meg a lapban, sőt azt kifejezetten jogszerűnek ítélte, hanem a cikkek megjelentetését megelőző újságírói munkát korlátozza, azt a folyamatot, amelynek eredményeként létrejönnek azok a médiatartalmak, amelyek a lapban megjelenhetnek. Emellett a kúriai döntés „dermesztő” hatással jár és korlátozza az indítványozó (és vele összehasonlítható helyzetű szerkesztőségek, kiadók) sajtószabadságát. Előadta továbbá, hogy a tartalomban megjelenő vagy a nyilvánosságra nem hozott, de a médiaszolgáltató által kezelt személyes adat esetében az egyedi érdekmérlegelés, dokumentálás, illetve előze-

tes tájékoztatás elvégzése a sajtó működését anyagilag kirívóan terhesebbé teszi, az időszerű tájékoztatást pedig a személyes adatok érintettjei kegyének szolgáltatja ki, súlyosan korlátozva a sajtószabadságot.

- [19] Kifejtette továbbá, hogy a kúriai döntés önálló alapjogi érvelést nem folytat le, azt az ügy érdemleges eldöntésétől elszigetelt, az alapjogi mérlegelés következményeit az alkalmazandó jogi normák értelmezésére és a jogkövetkezmények megállapítására vonatkozóan elmulasztja levonni, így az kizárólag a kérelmezői személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogának védelmét szolgálja. Egyben a korlátozás különösen aránytalan voltát is állította, mivel nézete szerint a kúriai döntés olyan jogértelmezésen alapul, amely teljességgel figyelmen kívül hagyja a sajtó demokratikus közbeszéd körülményeinek alakításában, biztosításában betöltött szerepét. Emellett utalt arra, hogy bár az indítványozó nem jogosult mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítását indítványozni, de mennyiben az Alkotmánybíróság úgy találná, hogy a Kúria döntése meghozatala során további jogalkotás hiányában nem tudott volna *contra legem* ítélezés nélkül eleget tenni annak a kötelességének, hogy alaptörvény-konform döntést hozzon, az indítványozó szerint az Alkotmánybíróságnak szükségképp tudomására jutnak a mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapításához szükséges érvek.
- [20] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben tanácsban jár el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során a tanács megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján a befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [21] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az indítvánnyal szemben támasztott törvényi követelményeknek. Erre nézve a következőket állapította meg.
- [22] 3.1. Az Abtv. 27. §-a alapján az „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.
- [23] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó határidőben nyújtotta be indítványát (az indítványozó a Kúria végzését a letöltési igazolás alapján 2022. szeptember 5-én vette át, míg az alkotmányjogi panaszt 2022. november 2-án terjesztette elő a Fővárosi Törvényszék útján).
- [24] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdésének és a 27. §-ának, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendje 32. §-ának egységes értelmezéséről szóló, az Alkotmánybíróság 1/2019. (XI. 25.) AB Tü. Állásfoglalása (a továbbiakban: Tü. állásfoglalás) 1/2. pontja szerint az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasznak a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező bírói döntések ellen van helye. Míg a Tü. Állásfoglalás 1/3. pontja értelmében az Ügyrend 32. § (3) bekezdése kizárja az alkotmányjogi panasszal megtámadható felülvizsgálati döntések köréből a jogerős ítélet hatályon kívül helyező és az alsóbb fokú bíróságot új eljárásra utasító kúriai döntéseket.
- [25] Ugyanakkor az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy Abtv. 27. §-ára alapított panaszában az indítványozó a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.V.37.365/2022/10. számú végzésének azt a részét támadta, amely a jogerős elsőfokú ítélet keresetét elutasító rendelkezését hatályában fenntartotta, így a döntés ezen része a bírósági eljárást befejezi, jogorvoslattal nem támadható, és ellene fellebbezésnek vagy további felülvizsgálatnak nincs helye, ezért az indítvány ebben a részében megfelel a befogadhatóság fenti feltételének.
- [26] Az indítványozó az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésében biztosított joga sérelmére hivatkozott, ezért az alkotmányjogi panasz e tekintetben is megfelel az Abtv. 27. §-ában előírt követelményeknek. Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és érintettsége, mivel a közigazgatási jogvita iránt indított ügyben felperes [27. § (2) bekezdés a)–c) pontjai] volt, fennáll.

- [27] Megjegyzi ugyanakkor az Alkotmánybíróság az indítványozó mulasztásra vonatkozó felvetésével összefüggésben, hogy az Abtv. 46. § (1) bekezdése szerint, amennyiben az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásban a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását állapítja meg, a mulasztást elkövető szervezet – határidő megjelölésével – felhívja feladatának teljesítésére. A beadványban szereplő mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség kimondására irányuló kezdeményezésre az indítványozó tehát nem jogosult, ezen kérelme ezért érdemben nem vizsgálható. Konzekvens a gyakorlata atekintetben, hogy a jogalkotó által mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítását, mint az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása –során alkalmazható jogkövetkezményt szabályozza, nem önálló eljárásként. Ebből következően mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítására irányuló indítvány előterjesztésére az Abtv. hatálybalépése óta nincs jogszabályi lehetőség {lásd például: 3135/2013. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [19]; 3330/2017. (XII. 8.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [28] 3.2. Az indítványi kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt további követelményeinek az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése vonatkozásában eleget tett. Az indítvány tartalmazza: a) azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §) b) az eljárás megindításának indokát (az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt kúriai döntés és a jogerős ítélet az Alaptörvényben biztosított jogát sérti); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírósági döntést; d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [IX. cikk (2) bekezdése]; valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt.
- [29] 3.3. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}. Jelen ügyben az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-ában foglalt követelmények teljesülését az egyes indítványi elemek és alaptörvényi rendelkezések kapcsán az alábbiak szerint értékelte.
- [30] Az indítványozó a támadott kúriai döntés folytán az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésének sérelmét több szempontból is állította. Ugyanakkor maga a kérelem is hivatkozott arra, hogy az indítványozó által vélt alapjog-korlátozás magát a konkrét per alapját képező cikkek megjelenését nem akadályozta. Az indítványozó érvelése szerint a kúriai döntés folytán az alapjog-korlátozás általában a cikkek előkészítése során végzett újságírói munka vonatkozásában, mintegy a sajtó „dermesztő hatásában” jelentkezett.
- [31] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az adott ügyben, az indítványozónak az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerinti saját alapjogi sérelme az indítványozó által állított fenti okból nem következhetett be, az kizárt, ugyanis a kúriai döntés tartalma az adott ügyben a konkrét cikkek előkészítésére nem lehetett semmilyen (így dermesztő) hatással sem, mivel a kúriai döntés időben később született, mint a cikk újságírói előkészítése. Míg az indítványozó azon hivatkozása, hogy esetlegesen más sajtótermékek vonatkozásában az indítvány által támadott kúriai döntés más sajtószervek Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerinti alapjogára gyakorolna az indítványozó által megfogalmazott „dermesztő”, egyben alapjog-korlátozó hatást, az Alkotmánybíróság az alábbiakat jegyzi meg. Az alkotmányjogi panasz befogadásának egyik elengedhetetlen feltétele, hogy az indítványozó saját Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét állítsa. Más Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz nem alapítható.
- [32] Az indítványozó hivatkozott arra is, hogy a kúriai döntés nem észlelte az alapjogi konfliktust. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben megállapította, hogy a kúriai döntés erre vonatkozóan részletes indokolást tartalmaz. Megjegyzi ugyanakkor az Alkotmánybíróság, hogy következetes gyakorlata szerint a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi – vélt, vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb eszközzel már nem orvosolható {lásd például: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [55]}. Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként részle-

tesen megindokolt, jogi érvekkel alátámasztott kúriai döntés érvelését tévesnek tartja, mivel az nem azonos szakmai álláspontjával, nem alkotmányossági kérdés.

- [33] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszban nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, illetve amely a megsemmisíteni kért bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességét vetne fel, ami a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokoltá tenné. Ezért az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése, tekintetében nem áll fenn az Abtv. 29. §-ban meghatározott befogadhatósági feltétel.
- [34] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem tett eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja, valamint a 27. § (1) bekezdés a) pontjának az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is – az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2023. április 25.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2539/2022.

